

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อบต. เป็นองค์กรพื้นฐานระดับท้องถิ่นที่เล็กที่สุดของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีโครงสร้างและการบริหารงานลักษณะเดียวกับเทศบาล เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของอบต. แล้วอบต. มีอิสระและมีอำนาจในการพัฒนาและควบคุมเขตพื้นที่ตำบลที่ชัดเจน ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เช่น การจัดให้บริการสาธารณะด้านต่างๆ แก่ชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ การส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้แก่ชุมชน นอกจากนี้ อำนาจหน้าที่โดยตรงตามมาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอบต. แล้วยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ให้อำนาจหน้าที่แก่อบต. ในฐานะราชการส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาและควบคุมเขตพื้นที่ตำบลของตน เช่น อบต. มีอำนาจในการออกข้อบังคับตำบลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามพรบ. ควบคุมอาคาร เป็นต้น และจากการจัดตั้งอบต. ขึ้นในเขตตำบลต่างๆ ทำให้พื้นที่การบริหารราชการของอบต. ครอบคลุมทั้งพื้นที่ส่วนที่เป็นเมืองและเป็นชนบท ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นของอบต. จึงมีความแตกต่างกันเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

พื้นที่ศึกษาประกอบด้วยอบต. 4 แห่งในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ได้แก่ อบต. บางหมาก อบต. ท่ายาง อบต. ปากน้ำ และอบต. หาดทรายรี เป็นบริเวณที่มีความน่าสนใจในการศึกษาศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาท้องถิ่นในความรับผิดชอบของอบต. เนื่องจากพื้นที่ศึกษาเป็นพื้นที่ต่อเนื่องที่มีรอยต่อจากเขตเทศบาลเมืองชุมพรออกไปสู่อ่าวไทยทางด้านทิศตะวันออกของอำเภอเมืองชุมพร ทำให้อบต. แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านลักษณะกายภาพ การตั้งถิ่นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล สภาพทางเศรษฐกิจ และมีบทบาทความสำคัญที่แตกต่างกัน นอกจากนี้พื้นที่ศึกษามีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของอำเภอเมืองชุมพรและจังหวัดชุมพร คือ เป็นพื้นที่ศูนย์กลางการประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง และมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่คุณค่า ซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัดในภาพรวม หากได้รับการพัฒนาและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

ดังนั้นอบต. ซึ่งเป็นองค์กรท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ บำรุงรักษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องชี้ให้เห็นถึงโอกาสและแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่อบต. แต่ละแห่ง เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการตั้งถิ่นฐานในอนาคต การจัดทำรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงรองรับกับความจำเป็นดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของอบต.ในการพัฒนาพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างกันทางด้านกายภาพ
- 2.) เพื่อศึกษาบทบาทและศักยภาพในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของอบต.
- 3.) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างทางศักยภาพ เพื่อการพัฒนาพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบของอบต.ในด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม
- 4.) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และสอดคล้องกับการทำงานของอบต.

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

- 1.) ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา พื้นที่ในการศึกษาและวางแผน คือ อบต. 4 แห่ง ในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร คือ อบต.บางหมาก อบต.ท่ายาง อบต.ปากน้ำ และอบต.หาดทรายรี มีขนาดพื้นที่รวมทั้งหมดประมาณ 130.2 ตารางกิโลเมตร
- 2.) ขอบเขตของเนื้อหา เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การศึกษาวิเคราะห์และการวางแผนพัฒนา กล่าวคือ
 - 2.1 การศึกษาวิเคราะห์ จะทำการศึกษาวิเคราะห์สภาพกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่ศึกษา รวมถึงการศึกษาการบริหาร และการจัดการของอบต.ในพื้นที่ศึกษา ในสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้จะมีการวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่ศึกษา คือ ประชากร การใช้ที่ดิน และสภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อหาศักยภาพ และโอกาสซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนา
 - 2.2 การวางแผนพัฒนาประกอบด้วย การเสนอแนะโอกาสของท้องถิ่น และการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา

1.4 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การศึกษาอาศัยข้อมูลที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ คือการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม และข้อมูลทุติยภูมิอันได้แก่ ข้อมูลจากหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้

- 1.) ศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา อันได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ถึงศักยภาพและโอกาสของท้องถิ่นในการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม
- 2.) ค้นคว้ารวบรวมแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาองค์กรท้องถิ่น
- 3.) สรุปสภาพทางเศรษฐกิจ และบทบาทความสำคัญแต่ละพื้นที่
- 4.) ศึกษาการบริหารงานและการดำเนินกิจกรรมท้องถิ่นของอบต.จากแผนพัฒนาตำบล การจัดเก็บรายได้ และการจัดทำงบประมาณ เพื่อวิเคราะห์ความมีประสิทธิภาพขององค์กรในการพัฒนา ลักษณะกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจของพื้นที่

5.) สรุปประสิทธิภาพการดำเนินงานบริหารท้องถิ่นของอบต.ในพื้นที่ศึกษา เสนอปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการกิจของอบต.

6.) เสนอแนะโอกาสและกลยุทธ์ในการพัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และเสนอแนะการบริหารงานของอบต.

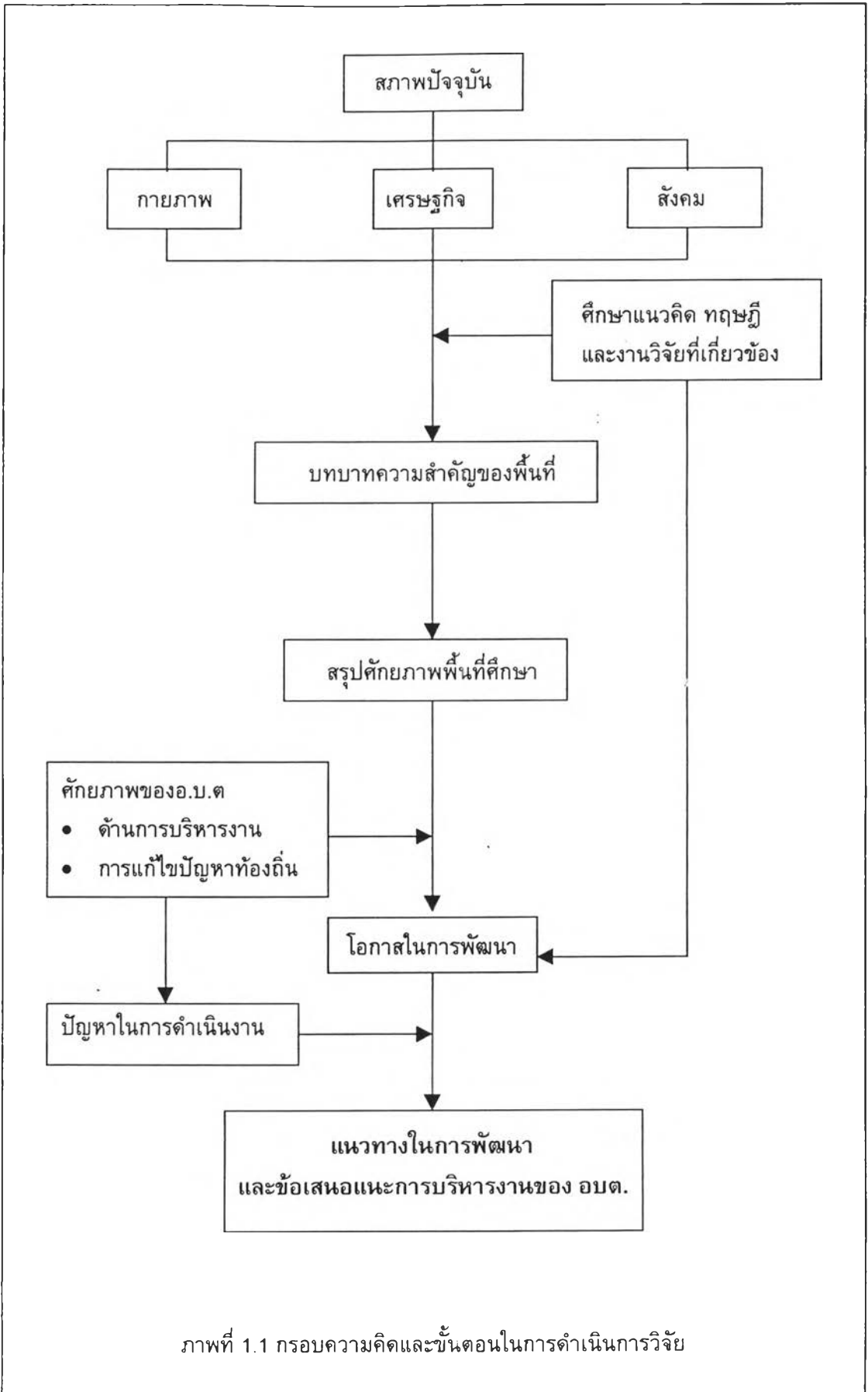
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.) ทราบถึงลักษณะกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่ศึกษา นำไปสู่การวางแผนพัฒนาที่เหมาะสม

2.) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ขนาดเล็กในระดับตำบล

3.) เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นระดับตำบลให้กับองค์กรท้องถิ่นนำไปใช้ประโยชน์ได้

ต่อไป

ภาพที่ 1.1 กรอบความคิดและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย